

บทคัดย่อ

รหัสโครงการ RDG61T0094
ชื่อโครงการ การบริหารจัดการพื้นที่ในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
นักวิจัย ดร.นุชลี ทิพย์มณฑา, นางสาวเสวตฉัตร นาคะชาติ, ดร.วิชชุฎา ถาวโรจน์, นางนงเยาว์ อินทสโร, นางสาวปวีณ์กร สุรบรณณ์ นางศศิธร สุวรรณ ปัทมะ และนางสาวลีลาวันต์ สุรชิต
Email address leelanuch4@gmail.com, sawettachat_25@hotmail.com, wichulada.t@rmutsv.ac.th, yao2503@hotmail.com, paweeorn.sur@gmail.com, sasisuwan_tak@hotmail.com, leelawon2532@hotmail.com

ระยะเวลาโครงการ 1 ปี (ตั้งแต่วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2561 – 14 กุมภาพันธ์ 2562)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบริบทพื้นที่ สถานการณ์การบริหารจัดการพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา 2) วิเคราะห์สภาพการณ์ในการบริหารจัดการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา 3) จัดทำแนวทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และ 4) เสนอแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสาน ประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 5 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) สิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆในพื้นที่เมืองเก่าสงขลา 2) แกนนำชุมชนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เมืองเก่าสงขลา จำนวน 15 คน 3) หน่วยงานภาครัฐเกี่ยวข้อง จำนวน 5 คน 4) หน่วยงานภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จำนวน 15 คน และ 5) นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 5 เครื่องมือ ได้แก่ 1) การสำรวจ 2) การประเมินศักยภาพการบริหารจัดการการท่องเที่ยว 3) การสัมภาษณ์ 4) การประชุมกลุ่มย่อย 5) แบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์สรุปอุปนัย การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

ผลการศึกษาพบว่า 1) บริบทพื้นที่เมืองเก่าสงขลาพบว่าสามารถจำแนกแหล่งท่องเที่ยวเป็นคือ แหล่งท่องเที่ยวที่แสดงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวที่สะท้อนความเชื่อทางศาสนา และแหล่งท่องเที่ยวที่เก็บรวบรวม แสดงงานหรือจัดกิจกรรมเกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางเข้าถึงได้อย่างสะดวกมีที่พักแรมรองรับจำนวน 3 แห่ง มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อรับบริการท่องเที่ยวในบางประเด็นที่ไม่เพียงพอ เช่น ที่จอดรถ และห้องน้ำสาธารณะ ด้านสถานการณ์การบริหารจัดการพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา 2) การวิเคราะห์สภาพการณ์ในการบริหารจัดการของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในเขตมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา พบว่ามีจุดแข็งมากกว่าจุดอ่อน และมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนพัฒนาเมืองเก่าสงขลาจำนวนมาก และมีผลการประเมินศักยภาพการบริหาร

จัดการการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลา มีค่าเฉลี่ยผลการให้คะแนนคือ 81.67 อยู่ในระดับมาตรฐานดีเยี่ยม นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพและความพร้อมของสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมเมืองเก่าสงขลา อยู่ในระดับปานกลางคิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.22 3) การจัดทำแนวทางการปรับปรุงพื้นที่เพื่อรองรับการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่าสถาปัตยกรรมที่ทรงคุณค่า (บ้านทรงคุณค่า) ควรมีการพัฒนา อนุรักษ์แหล่งสถาปัตยกรรมดังกล่าวให้คงรักษาไว้ซึ่งเอกลักษณ์และความโดดเด่นของพื้นที่ไว้ ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่มีปัญหา และฟื้นฟูสิ่งที่ดีสูญเสียไปให้กลับมาดังเดิม โดยคำนึงถึงองค์ประกอบทางกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยอาศัยความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งเจ้าของพื้นที่ อาคาร เทศบาลนครสงขลา กรมศิลปากร และ 4) เสนอแนวทางการบริหารจัดการพื้นที่ในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน พบว่า ควรมีการกำหนดกลยุทธ์เพื่อพัฒนาพื้นที่ ได้แก่ กลยุทธ์การสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กลยุทธ์การพัฒนาการบริหารจัดการสิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่ความยั่งยืน กลยุทธ์การบริหารจัดการขีดความสามารถในการรองรับการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่ความยั่งยืน และกลยุทธ์พัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในเขตรมรดกทางวัฒนธรรมพื้นที่เมืองเก่าสงขลาสู่ความยั่งยืน

คำสำคัญ การบริหารจัดการการท่องเที่ยว, การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, มรดกทางวัฒนธรรม, เมืองเก่าสงขลา

Abstract

Project code: RDG61T0094
Project name: The tourism management of Songkhla old town for sustainable tourism development
Researchers: Dr. Nuchalee Thipmonta, Miss Sawettachat Nakachat, Dr. Wichulada Thavaroj, Mrs. Nongyao Insaro, Miss Paweekorn Suraban, Mrs. Sasithorn Suwanpattama and Miss Leelawon Surachit
Duration 1 Year (Since 15 February 2018 - 14 February 2019)

This research aims to 1) study the area context and situation of tourism area management in cultural heritage area of Songkhla Old Town 2) Analyze the management state of tourism stakeholders in the cultural heritage area of the old town of Songkhla 3) Establish guidelines for improving the area to support tourism in the cultural heritage area of Songkhla Old Town towards sustainable tourism development and 4) Propose guidelines for managing areas in the cultural heritage area of Songkhla Old Town for sustainable tourism development. This research is an integrated research that consisted of 5 sample groups, namely 1) various facilities in Songkhla Old Town area 2) 15 community leaders in Songkhla Old Town area 3) 5 concerned government agencies 4) 15 concerned private sectors and 5) 400 Tourists in Songkhla Old Town area. The tools used in the research consisted of 5 tools, namely 1) survey 2) assessment of tourism management potential 3) interview 4) focus group meeting 5) questionnaires. Qualitative data was analyzed by inductive summary analysis method. Quantitative data was analyzed by statistical analysis, which were percentage and mean.

The result showed that 1) About Songkhla Old Town area context, it can divide the tourist attractions into 3 types: historical value attractions, religious beliefs attractions, and arts gallery and activity attractions. There are 3 hotels in the area and there are other facilities provided for tourists adequately, except parking lot and public toilets. 2) SWOT analysis showed that the management state of tourism stakeholders in the cultural heritage area of the old town of Songkhla has strength more than weakness. The concerned government agencies played an important role to develop the tourism in the study area. The average score of the assessment of tourism management potential was 81.67, which means excellent. Most tourists comment on the quality and availability of tourism facilities in the old cultural heritage district of Songkhla at a moderate level, with an average of 3.22. 3) About establishing guidelines to improve the area to support tourism in the cultural

heritage area of the old town of Songkhla towards sustainable tourism development. Its indicated that valuable architecture should be developed and conserve such architecture to maintain the identity and outstanding of the area. Improve and solve the problems and restore the lost back to the original by considering the physical, economic and social elements of the community. Relying on cooperation from various sectors, both the owner of the building, Songkhla Municipality and Fine Arts Department, and 4) About Proposing guidelines for managing areas in the cultural heritage area of the old town of Songkhla for sustainable tourism development. It's indicated that the strategy to develop the area should be formulated. The study suggested 4 strategies: (1) Stakeholders' engagement in the old town of Songkhla towards sustainable tourism development strategy (2) The development of tourism attractiveness management in the cultural heritage area of the old town of Songkhla to sustainable tourism strategy (3) Managing the capacity to support tourism in the cultural heritage area of the old town of Songkhla to sustainability strategy and (4) The development of tourism management in the cultural heritage area of the old town of Songkhla to sustainability strategy.

Keywords: tourism management, sustainable tourism, cultural heritage, Songkhla Old Town